

Què és un clàssic? .

En el grup CLÀSSICS, ens ho hem anat preguntant cíclicament. Avui som a l'aula Àngels Garriga de Rosa Sensat amb moltes ganes de saber què ens en diuen Raul Garrigassait -filòleg, novel·lista, editor, president de la Casa dels Clàssics- i Iris Llop- docent, crítica literària, Doctora en Teoria literària i Literatura Comparada-

D'entrada ja ens avancen que no hi ha una sola resposta. N'hi ha hagut un munt al llarg de la història i avui mateix hi ha moltes maneres d'entendre què és un clàssic.

Ens expliquen que a l'antiga Roma, la paraula *Classicus* es referia als membres de l'alta societat. I que quan es planteja en què cal basar-se per escriure bé, es considera que el que cal és imitar un autor *classicus*. D'aquí ve la paraula Clàssic, que inclou els conceptes de **model** i d'**intemporalitat**. Amb el temps la idea d'imitació va perdent rellevància, però sí que es conserva la de **intemporalitat**. També la de **qualitat i estil**.

Veiem que la consideració *clàssic* sempre implica la tria d'uns respecte els altres. Apareix la idea de canon. I els criteris per establir el canon sempre van lligats a algun tipus de poder: econòmic, pedagògic... Filòlegs, bibliotecaris i altres, fan cadascú la seva llista.

La paraula *Clàssic* pot referir-se no només a obres o a autors, sinó també a èpoques. Quan a la cultura occidental parlem de l'època Clàssica estem parlant de la Grècia antiga, un temps idealitzat com moment únic de plenitud, ideal de vida, equilibri entre el cos i l'esperit. És a la Grècia clàssica on es formulen els models literaris tal com els entenem encara ara. És un fil que no s'ha trencat. Reconeixem els temes dels mites clàssics a la literatura de diferents èpoques i a l'actual. També a contes, llegendes i tradicions.

La conversa entre L'Iris Llop i en Raul Garrigassait es desenvolupa de manera fluida, amb una alternança dels torns natural i planera. Ara hi fan intervenir Italo Calvino, el seu llibre *Per què llegir els clàssics*. Cacem al vol algunes frases que ens obren les ganes de llegir-lo i seguir-hi pensant:

- . Un clàssic no acaba mai de dir allò que vol dir.
- . Ens convida constantment a la lectura.
- . Ens hi reconeixem.
- . Ens fa sentir que pertanyem a un col·lectiu.
- . Hi trobem una diversitat de mirades. Cada clàssic conversa amb els altres.
- . Hi ha una connexió entre les obres.
- . Quan llegim un clàssic, de fet, ja l'estem rellegant. N'hem rebut informació per canals dels quals sovint no som conscients.

Comencem a percebre els clàssics com una aportació, com un bagatge compartit.

Segueix la conversa parlant sobre la recepció dels clàssics. Com és diferent a cada època. Com ens n'apropriem per parlar de temes que ens interessin ara. Com utilitzem amb naturalitat mots d'obres que potser ni tan sols hem llegit (kafkià, dantesc, una odissea, un drama...)

I, lligant amb això, van parlar sobre la col·lecció d'obres clàssiques gregues i llatines de la Bernat Metge, un projecte cultural iniciat i promogut per Francesc Cambó, amb Joan Estelrich com editor i Carles Riba com a col·laborador literari i traductor. És un projecte que va néixer amb la voluntat d'apropriar-se del bagatge dels clàssics com a base de la pròpia literatura amb l'objectiu de construir una cultura moderna, de *fer la feina que no s'ha pogut fer aquests darrers segles*, diu Estarich.

Per acabar van plantejar el tema de la traducció. Com cal traduir un clàssic? Cal fer-ho en un registre noble? Noblesa literària, sí. Cal complir amb el decòrum? Discutible.

Els criteris han anat canviant al llarg del temps. Havia existit la idea que entre l'original i la traducció hi hagués una relació vertical: fer pujar la llengua. Actualment ja es contempla una relació més horitzontal. També les diferents maneres de traduir, més impersonals i objectives o més

personals i fent ús de la mal·leabilitat de la llengua. El tema és ampli i no s'exhaureix en aquesta conversa.

Cap al final ha aparegut encara una altra idea de clàssic: **capaç de despertar creacions noves.** La xerrada ha estat molt interessant, amable, estimulant. Ens ho hem passat molt bé. Com ha dit el company en tancar la sessió, les paraules de Raul Garrigassait i d'Iris Llop no han acotat el tema, sinó que hi han obert portes i finestres.

Magalí Serra Batiste.

Grup de Clàssics